

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor.
Fél évre	4 „
Negyed évre	2 „

Felolós szerkesztő:

BEREZ GYULA BÁNEI JÁNOS
Kiadóhivatal: a turóc-zst.-mártoni „Magyar Nyomda”.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra cimezve Turóc-zst.-Mártonba küldendők.

Főmunkatárs:

Hirdetések legutányosabban, árszabály szerint.

Lapunk számára hirdetéseket — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.

Munkások segítése.

Földmívelési miniszterünk jóakaratóból egy nagy lépést tettünk előre. Az országgyűlés megszavazta a munkásokat és külső cselekedet segítő pénztárra vonatkozó javaslatot s az az 1900. évi XVI. t. cikkben már be is van ígatva az ország törvényei közé. Illo, hogy vele foglalkozunk, mert a pénztár hivata van arra, hogy sok könyvet fölszariton, sok szenvedés forrasat bedugja. A földmivelő nép ezreinek sorsán akar javítani.

A földmívelési miniszter felügyelete alatt álló pénztár a törvény szerint segíti a tagokat akkor, ha baleset eri őket. Kuld orvost, ad gyógyító szereket, sőt napi egy korona segítségét is. Ha a baleset a munkást oly mértékben sújtja, hogy az hosszú időre képtelené válik a munkára, havonként tíz korona segítséget kap. Ha a tag a baleset miatt meghal, a család 400 korona segítségben részesül. Elaggott és munkaképtelen tagoknál 65-ik életévük betöltése után joguk van száz korona segítségére.

A pénztár azon tag családjának, a ki nem baleset következtében hal meg, — ha az elhalt legalább öt évig volt tag, 200 korona, ha legalább 10 évig volt tag, 250 korona, ha legalább 15 évig volt tag, 270 korona egyszer s mindenkorra szóló segítyt ad.

A mi a tagokat illeti, ezekre nézve kimondja a törvény, hogy a pénztárnak alapító, rendes és rendkívüli tagjai vannak. Alapító tag az, aki a pénztárba egyszerre legalább 50 koronát befizet. Rendes tag lehet minden gazdasági munkás vagy külső cseled, továbbá mindeu gazdasággal foglalkozó egyén, ki a belépéskor 14. életévét betöltötte, de 35. életévét még nem haladta túl.

A rendes tagok felvételi díja 2 korona, melyet a felvételkor kell megfizetni.

A rendes tagok két csoportba soroztatnak. Az első csoportbeli rendes tagok tagsági díja: hetenként 20 fillér vagyis évenként 10 korona 40 fillér.

A második csoportbeli rendes tagok tagsági díja: hetenként 11 fillér vagyis évenként 5 korona 72 fillér. A rendes tagok tagsági díja, mely heti 20, illetőleg 11 fillér részletekben is törleszhető: felvénként esedékes.

Rendkívüli tag lehet — nemre való tekintet nélkül — minden munkásigazolvánnyal bíró gazdasági munkás.

A rendkívüli tag tagsági díja évenként 1 korona, mely évenként előre egy összegben fizetendő. A pénztár tagjai a pénztár kötelezettségeiért szavatossággal nem tartoznak.

A belépéskor minden rendes tagnak jogában áll a felvételi díj egyszeri lefizetés mellett legfeljebb 2 tagsági könyvet váltani s ha mindkét tagsági könyvre

külön fizeti a tagsági díjakat, a segélyösszegek kétszeresére van igénye.

A fent elsorolt segítségek az első csoportbeli rendes tagoknak járnak. A többiek aránylag kevesebbet kapnak. A pénztár kiadásaihoz az állam évenként 100 ezer koronával járul, e mellett cselelje után minden gazda köteles 120 fillért befizetni.

Az igazgatást részben a központi igazgatóság, részben a helyi bizottság végzik s a tartalékalap az országos központi hitelszövetkezet kötelevényeibe fektetendő be, tehát szövetkezeti célokra szolgál.

Mi lesz e pénztár sorsa, persze nem tudjuk. De abban bizonyosak vagyunk, hogy szövetkezeteink sokat tehetnek arra, hogy ez új intézet nepszerűvé legyen s minél többen lépjenek be tagjaul. Apró befizetésekkel sok nyomorúságot menthetik meg magukat, sőt halál esetére nem éppen csekély összeget biztosíthatnak családjuknak. A falusi nép nem mozdul könnyen és ha a szövetkezeti igazgatók kezükbe veszik az ügyet, nem ketelednek, hogy mégis meg fog mozdulni. A jó szándékú törvény sikerét kötelességünk mindnyajunknak elősegíteni. Tegye meg hat érte mindenikünk, amit a maga körében tehet.

A magyarizáció ellen szórja ismét szimpadi mennykővet az idevaló tót nemzeti újság, oly módon iparkodván előremozdítani a mult számunkban említett cseh-tót izgatók szerkezt, hogy rémségek nagyképtűkűdésével óvja tót anyanyelvű honfitársainkat attól a szörnyű beovadás-tól a magyarságra. Ez a nagy harag pedig onnan van, mert némely tót anyanyelvűket az imént megjegyzett népszámlálásnál magyaroknak vallották magukat, holott tíz év előtt még szilvóknak irakoztak be. Eméll a haragnál még kömikusabb az említett lapnak azon érvelése, mely szerint a tót soha sem lehet magyarrá, mert — úgy mond — „a számrának szákszámra adhatnak zabot, meg sem lesz paripa belőle”. Nem követjük erre a drasztikus tétre, de méltó kíváncsisággal kérdezhetjük, vajjon ellejtette-e már régebben s jobban annyiszor hangoztatott „csalhatatlan igazságait”, hogy ugyanis magyar nemzet nem is létezik, a mi pedig van, annak is minden második-harmadik tagja tót vagy legalább tót nevű, sőt hogy a magyar nemesség is vagy német vagy tót eredetű. Mindamelllett megkérdezzük azt a kérdést: vajjon megfordítva, vagyis magyarból szilvára megengedi-e az asszimilációt. Uly törül metszett magyar nevetek és 7—14 össel díszelő magyar nemeseknél taláulunk a tót irók a vezérérték között, hogy önkéntelenül ajkunkra tolul az a kérdés: „mit keresnek ezek a Saulok a próféták között?” Amde jól tudjuk, hogy ilyen asszimiláció volt, van és lesz; mi több, hogy az elkerülhetetlen oly országban, melyben a lakosság több nyelven beszél és a nyelvhatárok egymásba olvadnak. Az pedig magában véve nem is volna baj, minthogy a történelem tanuskó-

dik róla, hogy emellett a különböző ajku polgárság nagyon jól megértette egymást, annyira, hogy például a tót anyanyelvű hazafiak nemes versenyben vetélkedtek a kun és hajdu magyarokkal Rákóczy atatt a labancok megfutamításában. Ezt az asszimilációt nem fogja megátólhi sem a helybeli nemzetiségi lap, sem a cseh-tót ölelkezés, lévén az ezerevés együttes állami s társadalmi léttik természetes, önkéntes s következetes folyamán, akár csak a Vágé a Dunába.

Megyei élet.

Turóc-zst.-Márton közg. bizottsága f. évi január hó 12-én tartotta meg rendes havi ülését ifj. Justh György főispán elnöklöte alatt.

Jelen voltak: Beniczky Kálmán alispán, Keviczky István főjegyző, Zathureczky Tamás árszaxéki elnök, Grumlich Géza kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Berez Gyula kir. tanfelügyelő, Dr. Skultéty István kir. ügyész, Borbély Kálmán főmérnök, Dr. Haas Jakab főorvos, Justh Ferenoz orsz. képviselő, Cserey Emil, Kontsek György, Akantisz Rezső, Rosza János, Klimó Vilmos és Dr. Lax Adolf bizottsági tagok.

Ifj. Justh György főispán a napirend előtt nyújtotta át Berez Gyula kir. tanfelügyelőnek a Ferenoz József rendnek lovagkeresztjét, a mely aktusról már a mult számunkban megemlékeztünk.

Megalakítottak ezután a különféle albizottságok.

1. A *felügyelői* választmányba megválasztottak rendes tagokul Cserey Emil és Klimó Vilmos: az állami tisztviselőik közül Berez Gyula kir. tanfelügyelő és Borbély Kálmán. Póttagokul: Akantisz Rezső és Grumlich Géza.

2. A megyei pótadóknak az 1883. évi XIV. t.-cz. alapján egyenként való kivétele ellen beadott felfolyamodások elintézésére alakult bizottsága megválasztottak: Beniczky Kálmán, Cserey Emil, Justh Ferenoz és Klimó Vilmos.

3. A közg. erdészeti bizottságba megválasztottak: Előnlöké: Justh Ferenoz orsz. képviselő. Tagokul: Akantisz Rezső erdőmester és Keviczky Imre közgazdasági előadó.

4. Az erdei kihágási ügyek II-od fokú elbirálására hivatott bizottság megválasztottak: Rendes tagokul: Akantisz Rezső, Cserey Emil, Klimó Vilmos, Dr. Lax Adolf. Póttagokul: Rosza János, Kontsek György, id. Bulovszky Simon, Rakovszky Iván. Ezek közül a jelenlévő s a szabályszerű hivatalos esküt letették; a többiek a legközelebbi ülésen fogják letenni.

5. Az árvalgyelenben eljáró felelőbizottságba beválasztottak: Cserey Emil és Klimó Vilmos, póttagul: id. Bulovszky Simon. A főispán által kinevezettek: Akantisz Rezső, Dr. Lax Adolf, póttagul: Rakovszky Iván.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCZÁJA.

Borzasztó telek.

Közlő: Berez Ede tanár.

A hirtelen bekövetkezett és immar hetek óta tartó erős hideg és havazás sok bajt, kellemetlenséget és aggodalmat okoz a társadalom minden rétegében. A homéró január 1. és 2. közti éjjelen 10 C. fok alá süllyedt és 4-én éjjel 2 órakor a hideg elérte a 25 C. fokot s azóta nem igen kerül a 10 fok fölé. A 15—16 czm, vastag és csikóró hóréteg, a Beza kemény jege s az utczán világ begombolkozott és zsebbe mlyesztett kezekkel tova rohanó didergő emberek pedig minden Reaumur- és Celsiusnál érthetőbben bizonyítják, hogy ez a kisse megkésett tél erős és kemény.

De azokhoz a telekhez képest, milyennek a rég mult századokban dühöngtek, ez a mi telünk valóságos gyermekszép. Pilgram német krónikák nyomán írt munkájában, a sok között a következő borzadalmas telekről tesz említést.

401. Az első rettenetes tél, melyről a természet-tudomány említést tesz. Az Adriai és Fekete-tenger egészen befagy. Tavasszal a konstantinápolyi öböl 50 napon át jégtorlaszokkal fődött.

545. Ez évben szent Klótt királyné halála idején oly téle keletkezik, mely annyit havat és jeget hoz, hogy a madarakat és vadállatokat kézzel fogdossák.

763. A konstantinápolyi öböl és a Fekete-tenger befagy. A jég vastag, a havazás örkötte tartó. A Földközi tenger a parttól számítva 20 mértföldnyire befagy.

5 író-ember a legirtózatossab hidegben a befagyott területen tanulmányutat tesz.

800. Szeptember 22-ikétől április 12-ig magas hó urálja a vidéket. A tél oly erős, hogy a tenger 5 ölnyi mélyre és 100 mértföldre kelet felé befagy.

859. Vörös hó esik. A Jóni-tenger annyira befagy, hogy a kereskedők az arukat kocsiokon kuldik Velen-czére. (Pilgram erre 3 forrasit emlit.)

927. Kemény tél idő. Madarász Henrik a jégben táborozik. Brandenburi városat a hideg, az éhség és fegyver sanjargatja.

1118. Szászországban még júliusban is havazik.

1124. Kemény, sokáig tartó tél; halak, emberek pusztulnak. A fak csak augusztusban viragoznak.

1133. Olaszországban borzasztó hideg. A Pó befagy, sőt a bor is a hordóban. A fak szerzte ropognak. Sok író állítja, hogy emberek ágyban fagyának meg.

1179. Nagy marhavész. Husvétára (ápril 1-én) a hideg és hó mindkább nő. *Bosoniensis* annaleiseiben mondja: »A madárak velünk együtt nyoszörögnek. Mi képtelenek vagyunk a fagyvargoztató, csontigató, dermesztő hidegben az örömetlen Alleluját énekelni. A gabona későre érik. A bor tonkre megy. A hó 8 lábnyi magasan fekszik.«

1273. Karácsonykor a kehelyben levő bor is befagy. A kutak és források fenéki befagyának. A hó olv nagy, hogy az emberek templomba nem mehetnek. A hó marezibusan olvad s Prágában a vizaradás oly nagy, hogy a Gutta királynő által építtetett hidat a nagy víznyomás szétrepesztii.

1294. A Kattegat oly keményre befagy, hogy Norvegiából Jütlandra gyalog és kocsin utaznak rajta.

1296. A Keleti tengeren kocsin utaznak. Az éhség és takarmányhiány nagy.

1316. Kemény tél. Csehországban sok ember és állat elpusztul, a tél márcz. 26-ig tart. Ausztriában nem aratnak.

1318. Nagy hideg. Itáliában a Pó befagy. A befagyott sör élvezhetetlen. Tüznél pirítják; Pilgram mondja: »Das Bier am Feuer geröstet wurde.«

1323. Nagy hideg és csodakeltő tél. A német tenger annyira befagy, hogy vállatkozó szellemű emberek vendégloket építenek rajta és éjjel-nappal folyik a dáród.

1334. április 3-án nagy havazás áll be. A határ 5 napon át csillogó fehér, Utanna gazdag aratás.

1381. A tél oly kemény vala, hogy a lübekiek a Keleti tengeren szánkának Poroszország felé.

1408. A leghidegebb telek egyike. Tart Márton napjától Gyertyaszentelőig. (Pilgram 6 forrásra támaszkodik.) A farkasok egyik országból a másikba száguldanak. Francia- és Németország folyói fenéki fagyagnak. Utanna gazdagon termő nyár következik.

1443. Ez 1408. óta a leghidegebb telek egyike, hosszantartó kemény. Már október 21-én Ausztriában oly erősen havazik, hogy a szüret Márton napjáig elhúzódik. György napig tart e hideg. Május 25-én ujra télies az idő. A paraszt szalmafedélével eteti marháját. Masok erdőbe hajták marháikat, hol farkasok hada varakozik a gazdag szakmájára.

1460. A Dunán január 13-ától márczius 12-éig teherkocikkal közlekednek. A malmok jégtorlaszok között szünetelnek. A szőlőkertek tonkre tevé. Husvét táján a föld még mindig kökemény (április 13-án). A keleti tenger akkoriban oly keményre be volt fagyva,

HIRINK.

— **Iskolafelügyelet.** Ifj. Júst György főispán a hét folyamán az állami iskolák több osztályában látogatást tett és a tanítást, valamint a tanulókat felelőseket meghallgatta s a tapasztalatok felett teljes megelégedést fejezte ki. Ujjabb jele ez főispánunk élénk érdeklődésének a közügyek minden ága iránt.

— **Közgyűlés.** A F. M. K. E. Turócvarmegyei Választmányja folyó évi január hó 27-én, d. u. 3 órakor, Turóc-Szt.-Mártonban, a megyeház nagyeremében tartja évi rendes- s egyben tisztújító közgyűlést. Az elnökség ez úton is meghívja a választmány tagjait.

— **Közgyűlés.** Mint már lapunk mult számában is olvasható volt, a »Turócvarmegyei Jótékony Nőegylet« ma d. u. 1/2 3 órakor tartja ez évi közgyűlést a megyeháza nagyeremében.

— **A szucsányi »Olvasó és Társaskör«** f. hó 5-én tartotta évi rendes közgyűlést. A közgyűlés tárgya volt a tisztviselők választása. Schulz Lajos, ki a kör fennállása óta buzgó elnöke volt az együletnek, lemondott elfoglaltsága miatt. Helyébe Neumann Jakab választott meg egyhangúlag elnöké. Neumann Jakab mellő utódja lesz elődjének, a mennyiben már is estélyeket tervez az egyület részére, melyeken felolvasások lesznek és hasznos dolgokat fognak megvitatni. Egy ilyen estély már e hóban is fog rendezni. A kör jegyzőjévé utoljára Ferenczét, háznagygyá Baross Gusztávot, pénztárosnak pedig továbbra is Reichmann Sándort választotta meg a kör.

— **Gyűjtések a Vörösmarty-szoborra Turócvarmegyében.** Az adakozást ezen hazafias célra Ifj. Júst György főispánunk nyitotta meg. Követte őt Csepescsányi Ilona, a ki a házuknál tartott Ferencz-énekvonapot használta fel gyűjtésre. Lapunk egyik számában az *Akantisz* Rezső zóni örömdestere házával eszközöl Szilveszter-estét gyűjtésről számoltunk be, most meg újabb, tekintélyes gyűjtésről adhatunk hírt. Ugyanis *Uchua* Imre gyógyszerész 117 koronát szolgáltatta be illetékes helyre, melyhez ő maga, továbbá Dr. Law Adolf ügyvéd, Bojer Jenő bányász és *Keveczky* Imre 10—10 koronával járult hozzá. A turóc-szt.-mártoni állami tanintézetek tanarai és tanítónői részéről a következő adományok gyűltek egybe: Reöthy Wladimir tanár gyűjtőívén s küldettek a Vörösmarty-szoboralap javára: Boldis Ignác 3 K., Eichner Zsigmond 1, Boldis Dezső 1, Reöthy Wladimir 1, Beniczky Géza 1, Szalay Pál 1, Lakos Soma 1, Schultze F. Gábor 1, Dienes Károly 1, Lehoczky Anna 1, B. J. I., Riszner József 1, M. V. I., Spánart Fanny 1, Cispéck Ferenc 1, Lehoczky Ilona 1, Reöthy Wladimir 1, Kertész János 2 k. Összesen 21 korona. Bar az adományok egyesének a központi gyűjtő helyre szolgáltattak be, mi mégis helyen valónak tartottuk azoknak megemléstését és nyilván fogjuk tartani a megyénk területén előforduló adományokat ezentúl is, a mennyiben azokról értesülünk; mert az ily hazafias czelokra hozott adozatok, mely a legszerényebbek is, számot tesznek itt, a hol nemcsak a magyar literaturára, a magyar tudomány, magyar kultúra, hanem immár magának a magyar nemzetnek a létezését is ellagadni igyekszik egy nemes hivatásról megfeledezett nemzetiségű sajtó, a mely sajtó akkor, mikor nemrég nagy Petőfink emlékkönyvet ültük, azon Petőfét, a ki a *világ-irodalomban* is számot tesz, csak annyit említett fel tüneményes költőiről, hogy régebben Petroszovics hivaték és tő eredetű volt. A nemzet nagy dalnoká csak ennyi nekik: Petroszovics és tő! Ha vegyük most tudomásul: Vörösmartyt! — Érdekesnek találjuk felemlíteni, hogy egy előkelő napilap, a Budapesti Hírlap, az Akantisz-fele gyűjtésre vonatkozó minapi hírluket egész terjedelmében közölte gyűjtésrovaiban.

— **Előleptések.** Ruttkay Aurél, helybeli kir. adóhivatali gyáknoknak a most történt katonai előleptések alkalmával cs. kir. gyalogezredbeli tisztihelyettesé lépett elő.

— **Ifjúsági táncmulatság.** A turóc-szt.-mártoni állami felső kereskedelmi iskola ifjúsága folyó évi január hó 26-án a turóc-szent-mártoni állami iskolák tornatermében az ifjúsági segélyezőegylet javára táncmulatságot rendez. Kezdeté 8 órakor. Belpó díj: személyenkint 2 korona.

— **Tisztújítás Turóc-Szt.-Mártonban.** Tegnap volt a tisztújító városi közgyűlés, a melyen újból megválasztott közs. bíróvá *Simko Samu*, — a bíróvá *Csiszmann János*, — pénztárosá *Simko János*, — esküdtékké *Rožo József*, *Galanda András*, *Vancsó Pál* és *Svehla Gyula*. — Rolkon kívül az esküdték új emberek a városában. Kívánatos lenne, ha egy kissé modernebb, városi és magyar szellem is vonulna be városunk vezetésébe.

— **Hymen** Tomaschoff Armin zárvirvai lakos eljegyezte magát Stubnyafürdőn Stranzky Jakab és neje bajos leányával, Irénnel.

— **Új orvos.** Dr. *Kohút* János, a budapesti klinikának volt orvosa, a ki a fogászat terén is speciálista, városunkban letelepedett és orvosi gyakorlatát már meg is kezdte.

— **Nyilvános köszönet.** A »Turócvarmegyei Jótékony Nőegylet« által f. hó 12-én rendezett műkedvelői színi előadás összes bevétel: 537 K. 10 fill.; kiadása: 152 K. 48 fill.; tisztá jövedelme: 384 K. 62 fill. volt. Alulírott elnök kedves kötelességének ismeri az összes i. t. közreműködőknek, úgy szintén az i. t. közönségnek és mindazoknak, a kik felülírtak tészeiként voltak szivesek az előadás jövedelmét oly nemes áldozatkészséggel gyarapítani, az egyesület ne-

vében halás köszönetét kifejezni. Felülírtettek a következő m. t. hölgyek és urak: Beniczky Mártonné 10 K., Beniczky Margit és Mártha 10 K., Ifj. Júst Györgyné 10 K., Neuhaus Ida grófné 3 K., Somogyi Gézáné 5 K., Schönach Viktorné 4 K., — Ifj. Júst György főispán 20 K., Júst Ferenc 11 K., Júst Kálmán 10 K., Soest Oszkár 10 K., Rakovszky Iván 10 K., Schulz Lajos 6 K., Dr. Petrikovich János 6 K., Nánth Henrik, Fischer Lajos, id. Júst György 5—5 K., Bessi bácsi 3 K., Kuffler Zsigmond 3 K., Tomasek János 3 K., Friedmann Mór, Bauer Endre és X. Y. 2—2 K., Svehla Pál 1 K. 80 fill. — Turóc-Szt.-Márton, 1901. január 18. *Fekete Miklósné*, elnök.

— **Nyilvános köszönet.** Kohn Hugoné urnő (Divék) azon örömdestere alkalmából, hogy kis leánykaja született. 10 koronát volt szives küldeni a »Turócvarmegyei Jótékony Nőegylet«-nek. Fogadja az egyület halás köszönetét. — s vajha mindenki emlékezne meg ilyen s ehhez hasonló örömdestere családi események alkalmából egyesületünkről s az általa támogatott szegényekről! — Turóc-Szt.-Márton, 1901. január 18. *Fekete Miklósné*, elnök.

— **A »Vörös-kereszt-egylet«** szucsányi főkegyelme f. hó 23-án, szerdán délután tartja az »Olvasó és Társaskör« helyiségében évi rendes közgyűlést.

— **Jéggála.** Vasárnap, e hó 13-án nyitották meg Zónion a tan. kép. intézeti jéggályát. Az intelligencia részt vett az ünnepélyen. Az intézeti ifjúság zenekara játszott s a hatalmasan lobogó tűz mellett vígan siklottak végig a kipirult hölgyek. Február 2-án szünetkéznak jéggányepélyt tartani, a melyről még bővebben hozunk hírt.

— **Adomány.** Öv. Dzurek Mihályné s árvaínak részére Gaal Sarolta turóc-szt.-mártoni all. polg. tanítónő 2 K. küldött be. További adományokat szivesen fogadjunk.

— **Elismerés.** Felkérte a következő sorok közzétételére: »Stubnyafürdő, 1901. január hó 17-én. Tekintetes Szerkesztő Úr! A Stubnyafürdő f. hó 6-án lefolyt hangverseny és ezzel egybekötött táncmulatságról a mult heti beszámolóban hozott szép tudósításában figyelmen kívül hagyott egy fontos körülményt. Ugyanis esetlelven lévén a közreműködők fényes sikere, önkéntelenül támad azon kérdés, vajjon kinek az érdemelt dícséret s fényes eredmény? Ki faradozott azon, hogy a mi mozgalmunkat fényes siker koronázta? Ez nem mas, mint Braun Soma turóc-szt.-mártoni kir. adóztst, a rendezőbizottság volt elnöke. Az ő érdeme minden, mint estélyünk szép eredménye gyanant felhozunk, az ő fáradságának és dícséretes buzgalmanak a gyümölcse. Mi tehát kedves kötelességünknek tartjuk ezennek neki érdeműs szolgálatait halás köszönetünkkel kifejezést adni. Kiváló tisztelettel a stubnyafürdőiek «

— **Nyilvános köszönet.** A Stubnyafürdő f. évi január 6-án a Vörösmarty-szoboralap javára rendezett hangversenyvel egybekötött táncestély alkalmával a következők fizettek felék: Júst Kálmán és Júst Ferenc 8—8 K., Weiss Zsigmond 2 K., Okolicsányi Ferenc és Häusler N. 1—1 koronát, összesen 20 K., mely összeg rendezeteli helyére jutottat. Fogadják e nemeslelkű adozók a bizottság legmelegebb köszönetét. Braun Soma bizottsági elnök.

— **Vivókör.** F. év január 17-én alakult meg a sportkedvelő arany-ifjúság örömeire a Turóc-szt.-mártoni Vivókör, melynek védnöke Beniczky Kálmán alispán, elnöke *Ladár Jenő*, alelnöke *Reöthy Wladimir*, pénztarkora *Eichner Zsigmond*, művezetője *Dugovich Titusz*. A kör aláírasi ívet bocsátott közre, mely szerint fölvetéle jelenkint lehet Reöthy Wladimir alelnöknel; az alitras egyelőre, míg a kör rendszeres együleté alakulhat, kötelez egy év tagságra, 10 K. tags. díj felállítására s a kör erkölcsi propagálására; jogosít a vívóterem (az alispán szives engedelméből a megyeház nagy terme fog ideiglenesen e célra használatni), a vívóeszköz használatára s Dugovich Titusz művezető — ki szives volt közreműködését fölajánlani — vivő lezárkának igénybevétele. Vivókör minden kedden és pénteken 6 óratól 8 óráig tartanak a megyeház nagyeremében. — Sikert kívánunk e jóra való vállalkozáshoz!

— **Bal Körmöczbányán.** A körmöczbányai polgári és iparos egyesület 1901. évi február hó 2-án, az »Arany Szarvas« vendégló díszteremében Palkovics Emilné szül. Csepescsányi Adel vednöksége alatt balt rendez. A rendező bizottság 39 tagból áll, elnöke Rakovszky Imre s tagjai az egyesület tagjaiból vannak összeállítva vallás- és rangkülönbség nélkül. Ott látjuk Chabada Jozsef országy. képviselőt, Palkovics Emil polgármestert, Szmetanovics Jozsef v. főjegyzőt és még sokakat, bele tartók a bizottságba az iparosoktól, ipari alkalmazottaktól stb. Mindebből csak az tnik ki, hogy Körmöczbánya társadalmi élete erős pillérekre nyugszik, hol az érinkezés egymással bensősnek mondható s az osztálykülönbségnek ott nyoma sincsen. Már ez rejti magában a rendezendő bal fényes sikerét, valamint az is, hogy annak vednökséget a város kedvelt polgármestereinek fenkölt szellemű neje vállalta el, s ezen általános közkedveltségnek örömdestere ünörben a bal legsikeresebb eredményének a biztosítéka el van helyezve.

B. s.

— **Faertékesítés.** A turóc-szt.-mártoni urnő ürbérese 1901. évi vágasterületén levő 1358 drb. feynyörd és 2700 m³. becsült 14 995 K. töértékű 5365 db. fenyfórtzest a ratimau cellulose-gyár képviselőben Steiner Zsigmond 15296 K. töértékben, továbbá Bella v. úrbérese 1901. évi vág. területén

levő 612 drb. f. rud és 2414 drb. 1499 m³. becsült 8447 K. töértékű fenyfórtzest Büchler Armin mosózi fakeskedő 10860 K. töértékben és a Zóniaváralja v. úrbérese erdő 13 osztágban található összesen 233 db. 298 m³. becsült 1697 K. töértékű fenyfórtzest, Löwy Adolf teschni fakeskedő 1850 K. töértékben vette meg. A mosózi v. urb. vágasterületen található faanyagru ajánlat nem érkezett be.

— **Híuzok Turócban.** Az új esztendőben a zaturcsai vadászterület bérelőinek, Reichl Jánosnak egy heti időközben két erős híuz sikerült csapdában fogni. Az előző években a híuz Turócvarmegyében még a ritkaságok közé tartozott, néhány év óta azonban aggasztó mérvben mutatkozik. Így az elmúlt télen Révay Ferenc báró mosózi és blatniczai vadászterületen két kifejldött híuz került a csapdába, a mult héten pedig ismét kinyomoztak egyet a mosózi erdőben, mely remélhető, szintén csapdába kerül. E nemcsak a híuz, hanem más kártevő vad is nagy számmal jelenik meg, melyről elég világos képet ad a mosózi uradalom elmult két évi jelölése, mely szerint: elpusztítottat:

	1899.,	1900. évbén.
medve	1	2
híuz	1	2
róka	41	33
vadmadaska	2	2
nyest	46	25
vidra	11	7
borz	9	15
görény	6	10
menyét	59	15
kóbor eb	36	32
kóbor madaska	21	2
uhu	9	7
sas	5	3
sólyom	84	39
vérese és bagoly	103	24
varjú és szarka	92	66

A jelen évben pedig már 20 drb. rúd, 7 nyest és számos szárnyas ragadozó került csapdába és daczára ennek a szomszéd területekről nem szűnik meg a bevándorlás; eppen ezen okból volna szükséges, hogy a megyebeli vadask nagyobb gondot fordítanak a kártevők vadak irtására, melynek most volna a legjobb ideje, mikor csapdával és méreggel eredményes irtathó.

— **Vasuti összeütközés Sztracsón.** F. évi január 14-én délelőt 11 óra tájban egy Ruttkáról induló tehervonat neki ment a Sztracsón állomáson levő másik tehervonattal úgy, hogy 16 kocsi teljesen hasznavehetatlenné vált. Egy fekező- és egy mozdonyvezetőnek állítólag csak könnyű testi sérülésén kívül egyéb baj nem történt.

— **Tüzeset.** Vriczkón f. hó 15-én reggel 4 órakor megszörlt a vészharang, tüzet jelentve. A tűz nagy mohaósággal emésztette föl a padlásokon levő szolnont és takarmányt; lokalizálása, daczára a szelc-epndek, nehéz volt, a mennyiben a tűzfeszekendő annyira rozsdás volt, hogy ötven ember sem tudta mozgasba hozni. Létrát meg vízihordó edényeket pedig csak nagynevezten tudtak keríteni. Három család hajléktalanra és ezek közül két főmondhatni koldussá lett, mert mindenük meg a ruhájuk is odaeggett. A rendőri vizsgálat folyamán kiderült — a mint tudósítók írja, — hogy a leégett özvegy asszony kamrájában egy takaréktűzhely, melynek a csőve faalkotmányú falon keresztül a fal mellett álló dísznöbba vezetett. Csodálatos, hogy három év óta csak most üttük ki a katasztrófa, mert ennyi ideig állt fenn ez a veszedelmes találmány. Felhívjuk az illetékes hatóság figyelmét arra, hogy Vriczkón az ilyen divatossá vált fűtési találmányokat szigorúan ellenőriztesse, a tüzoltóságot rendezze s a községet az oltási szerek beszerzésére kötelezze, annál is inkább, mivel a község a többi községektől elszigetelten áll s a legnagyobb veszély közepette magára van hagyatva.

— **Népesedési mozgalom Tot-Prónán.** A tótrprónai anyakönyvi kerületben az 1900-ik év lezárása alkalmával következő eredmény mutatkozott ki: Születettek száma 141, az elhaltaké 90, házasságot kötött 26 pár, az előző év eredménye 133 születés, 150 halálozás és 31 házassági eset volt; ha ezt tekintjük, örömmel constátáljuk, hogy az 1900-iki év sokkal kedvezőbb volt az előzőnél, mert a szülőknek száaparodás, a halálozási eseteknél pedig jelentékeny apadás volt a házasságot kötőknek csekély a különbség. A halálozási esetek azért apadtak, mert ezen évben járványos betegség, egy községet kivéve, nem pusztított.

— **Jó helyre tévedt Fortuna.** Igaz örömmel értesültünk B. I. szucsányi szegény borbélynak szerencséséről. B. I. mint szegény ifju fogott önálló keresetével. Szorgalmával s igényeinek szerény, okos elrendezésével által csakhamar elérte, hogy üzlete elengedő szolgáltatson nemcsak magányos ember, de egy család eltartására is. Megnősült, családja lett s megelégedetten folytatta üzletét. Boldogságot s anyagi jólétet azonban nem sokáig élvezhetett; megzavarta az feleségének súlyos megbetegedése. Nejét, legkisebb gyermekével kénytelen volt ide Szt.-Mártonba szállítani, itt lakó anyósához, a többi gyermekét pedig magánál tartotta. Négy hónapja fekszik már itt az asszony. A gyógykezelést, a keltős háztartás költését a kis borbélyjelzet nem volt képes már fedezni, a családban a legnagyobb nyomor állott be. A fiatal, eleterős családtagja meggörnyedt a nehéz gondok alatt s csüggedni kezdett. Köszegheessé válságosává vált, midőn legkisebb gyermekét is, most a karácso-

nyí ünnepek alatt, elvesztette. Rideg, szomorú karáncsonyuk volt a szegényeknek. Nagy meglepetés volt, midőn hírül vették, hogy január elején egyik sorsjegyre 16000 koronát nyertek. Talán soha jobb helyre s jobb időben nem tévedt a Fortuna. A szegény család öröme leírhatatlan. Úgy halljuk, hogy a férfi első terve: feleségét valamely fővárosi kórházban elhelyezni, a hol kellő gondozásban részesülne.

— A Horgony-Pain-Expeller igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 32 éve óta mindig készlethez van. Hatfajás, csipő-fajdalom, fejfájás, közsvény, eszúznál stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatást idéznek elő, sőt járványkör-nél, minő: a kolera és hányóhas-folyás, az allert-nek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő haziszer jó eredményvel használtatt az influenza ellen is és 80 f., 1 K 40 f és 2 K árban a legtöbb gyógyszerárban kapható, de bevásárlás alkalmával mindig határozottan: »Richter-féle Horgony-Pain-Expeller« vagy »Richter«-féle »Horgony-Liniment«-et tessék kérni és a »Horgony« védjegyre figyelni kell.

Szerkesztői üzenetek.

B. E., Mosóc. Szívesen közlöm, mert magam is úgy vagyok meggyőződve, hogy Turóczban a választási viszonyokat rendezni kell. Erre szolgálja a nemrég megalkotott egyesület. Hogy a szervezkedési munkát miért késnek, nem tudom. Másokra is kérem közreműködését. — R. S., Szucsány. Köszönöm, a szerencsés borbély dolga azonban már a múlt száma ki volt szedve, de tárgyhalma miatt késett. — P. F., Körmezványa. A »Bars«-iglyben szíves értesítést kérek. Nem olvastam, nem tudom mi van benne. De egy vegyes ajku városban a felkesen munkáló magyarságnak gúnyosát — nem értem. A tőzege legközelebb sorra kerül. Mit törönik a Pichler-házban, a »Neugrund«-on Erdő is, egyebekről is szíves értesítést kérem! — Z. J., Vríczko. Kívánsága szerint közöljük a birt s hiszszük, hogy fogantatja is lesz. Keressen fel sürübben tudósításával. — P. E., Zúzó. A jelzett értesítéseket várjuk. — R. V., Helyben. Köszönjük. Mások is szívesen látjuk. — R. J., Stubyaföldön. Szívesen közöljük, bár mult heti vezérkínkünkben már megemlékeztünk róla.

Tanoncz felvétetik a turóc-szt.-mártoni Magyar Nyomdában

Értesitem a m. t. közönséget, hogy Turócz-Szent-Mártonban a mai nappal

orvosi praxisomat

megkezdettem. Az általános orvosi gyakorlaton kívül a fogászattal is foglalkozom és minden ebbeli (technikai) munkálatok, mint: tónécek, csapos fogak, aranykoronák és egész fogsorok stb. készítését elvállalom.

Dr. Kohut János.

Legjobb

a „Luxus“-szivarka-hüvely,

mivel semminemű az egészségre ártalmas alkotrészt sem foglal magában.

A ki egyszer használta a „Luxus“-szivarka-hüvelyt, többé semmiféle más fajtát nem fog vásárolni.

Kapható kizárólagosan

Moskóczi Ferenoncé papír-kereskedésében **Turóc-Szt.-Mártonban.**

Szepest-kárpáti növény-tea mell-és tüdőbetegeknek.

Legjobb sikerrel használtatik: köhögés, hurut, rekedtség, számarhurut, influenza, szűkmellűség, légzési bajok, oldalszúrás, kifejtett torokgyulladás és egyéb hasonló kimerítő bajoknak.

1 doboz ára 50 fillér, 10 doboz árának előzetes beklüldése esetén bérmentve.

Főraktár és szétküldési hely: **GAZDIK JÁNOS „Megrált“-gyógyszertára** Körmezványan

Nagy új árjegyzék január hó elejével jelenik meg s kívánságra bárkinek lesz elküldve.

A Richter-féle **Horgony-Pain-Expeller** Liniment Capsici comp. egy régt kipróbált háziszer, amely már több mint 30 év óta megbízható bebizonyosolt alkalmazzatik köz-vennél, eszúznál és megfűléseknél. Intés: Silányabb anyagok miatt bevásárlás!Kör-mindig a figyelmelemel legyen a „Horgony“ védjegyre és a „Richter“ csevegőzsebre. 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban ügyszólva minden gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József** gyógyszeresnél Budapestben. Richter F. Ad. és társa, csasz. és kir. udvari szállítok. Rudolstadt.

KAPACSEF nagy mélységből fakadó állandó összetételű, igen tiszta, calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő. **Több száz kiváló orvos által ajánlva** • **A legízletesebb és legolcsóbb ásványvíz.**

Kapható minden jobb fűszerkereskedésben és vendéglőben.

Kaiser-féle mell-czukorkák köhögés és huruthnál

Biztos 2650 közhígyzőleg megerősített bizonyítvány által elismerve. Egyedül behozonyított biztos hatással **rekedtség, köhögés, huruth és elnyálkásodásnál.** Kapható **20 és 10 filléres** csomagokban. **GRABER MIKSA** és **FIA** fűszer-üzletében Turóc-Szent-Mártonban

LANG M. és FIA cég **Turóc-Szt.-Mártonban**

a közlőgő idényre ajánl kiváló minőségben **Elpusztíthatlan „pluviusin“-férfi-esőköpenyek** (vzhatóság kezeskedve), felöltő- és havelok-formában, darabja 12, 15, 20 és 25 ft **Különlegesség! Ujdonság! „Triumph“ női és férficzipők,** a legfin. kivitelben, frt 7,50, 8,—, 9,— **Pichler-féle grázi elpusztíthatlan lodenkalapok** frt 3,50 **Salon-szőnyegek** a legjobb kivitelben. **Valódi rumburgi vásznak** (jótállás mellett) 30 rófós frt 12— 14— 16— 18— 20— 54 rófós frt 35— 40— 50— 60— **lepedőknek** 18 rófós frt 7— 8— 10— 12— 14— egy darab kész lepedő frt 1,50

Ertesítés! Az ósírész teli idényre a jöhrmeví Holzer Simon budapesti cég mintaraktárát a következő czikkeke nézve volt szerencsénk elnyerni: **női kabátok és felöltők, gallérok, cápp, bakfis-kabátok és gyermek-kabátkák.** E czikkekből igen gazdag s változatos raktárunk lesz, mely körülményre már most kivjuk fel a t. közönség b. figyelmét.

Óvjuk lábainkat a melegtől, nedvességtől és izzadástól. Nincs többé lábfajás!

Sem tyukszem, sem izzadás láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés. Rövid idej viselés után **annak** ki czipőjét megkönyvebül **annak** az egés világon szabadalmazott a járása **dr. Högyes-féle ASBEST-TALPBÉLÉSSSEL** látja el.

Kettős vastagságu 1 frt 20kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., gyermekeknek fele

Az asbest-talpbélés kitűnőségét legjobbban bizonyítja, hogy a **22.500 pár** os. és kir. közös hadsergnek és a **kir. honvédségnek** eddig szállítottat. **Viczenteláruicútkóknak** **áregéndemény.** Szétküldés csakis utánvétellel vagy a pénz előleges beklüldése mellett. Felvilágosítások, prospektusok és közönetnyilvánítások ingyen. Egyedül elárúsít Turóc-, Liptó-, Árva-, Trencsén- és Nyitra-vármegyék részére

Az „Asbest-áru gyár betéti társaság“ képviselete és elárúsító raktára: **LANG M. és Fia** divatáru-háza Turóc-Szt.-Mártonban.

67. sz. urb. 1901.

Hirdetmény.

A beszerzebányai kir. törvényszék mint úrbéri hatóság közhírré teszi, hogy Blaho János és társainak Dianish Plichta János és társai ellen Károlyfalva határának úrbéri rendelkezési és tagosítási ügyében a birtokszabályozás megengedhetőségét tárgyzó kérdés eldöntésére, szükséges nyomonzás megtételére és a szükséges adatoknak hivatalból leendő beszerzésre, határnapul a helyszínen Károlyfalva községben **f. évi február hó 12-én** d. e. 9 órájig kitézte, s ahhoz Lohoczky István kir. törvényszéki bírót kiküldte.

Miért is az érdekeltek felek ezen határnaphoz való megjelenésre ezen hirdetmény által idézettek.

Kir. törvényszék, Beszerzebányán, 1901. évi január hó 12-én.

Egry jegyző. **Boleman** elnök.

3059. tk. sz. 1900.

Arverési hirdetményi kivonat.

A 1.-szt.-mártoni kir. járásbírósg mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szt.-mártoni r. takarékpénztárnak Thomka Antonia elleni végrehajtási ügyében Ruttká községben fekvő a ruttkai 666 számú tjkönyvben A. + 1. sor., 92 hr. sz. a. felvett és Ilanulik szül. Basztár Anna, Gallo János és neje született Sztár Zsuzsanna nevére írt ingatlanszaga 671 korona kikialtási árban az arverést elrendelte és hogy a fenneb megjelölt ingatlanság az 1901. évi február hó 5 ik napján d. e. 10 órakor Ruttká községben a közég házánál megtartandó nyilvános arveresen a kikialtási aron alól is el fog adatni.

Arverezni akarók kötelesek a kikialtási ar 10 % at készpénzben vagy óvadék képes értékpapírban a kiküldött kezehez letenni.

Kir. jbróság mint tkvi hatóság.

Turóc-Szt.-Márton, 1900. november hó 2-án.

Fekete kir. ítélő táblai bíró

Hazai ipar! **WEIN KÁROLY** és Társai **szövőgyár, Késmárk** elismert hírneves **SZEPESSÉGI VÁSZON** és **DAMASZT-ÁRUI** minden nagyobb üzletben kaphatók. Gyárából származó minden darab áru ezen **VALÓDI SZEPESSÉGI VÁSZON** **EGY ZIPSER** védjeggyel van ellátva.

Hazai ipar!